

HAZİRAN AYININ ÖNEMLİ GÖK OLAYLARI

1 Haziran : Bugün güneş battıktan sonra, güney-doğu yönünde başımızı göğe kaldırdığımızda ilk dördün evresini geçmiş Ay'ı görürüz. Ay'ın hemen altında görülen parlak gök cismi, Satürn gezegeni olup o saatlerde 3°.5 kadar ay'a yaklaşmış olacaktır. Bu değer yaklaşık görünen ay çapının 7 katıdır. Ayrıca bugün Türkiye saati ile 23.00 de Merkür gezegeni tam yer ile güneş arasında bulunacaktır. Buna Astronome altkavuşma konumu diyoruz.

2 Haziran : Bugün ise Ay'ın 4° güneyinde görülen parlak gök cismi Jüpiter gezegenidir. Söz konusu gezegenin o saatlerde Ay'da sonra göğün en parlak cismi olduğuna dikkat edelim.

6 Haziran : Saat 19.00 da Ay dolunay evresindedir.

14 Haziran : Saat 21.00 de Ay son dördün evresindedir.

19 Haziran : Bugün sabah 3.30-4.00 sıraların da yataktan kalkıp doğu çevrenine (ufkuna) baktığınızda çok hoş bir manzara ile karşılaşacaksınız. Venüs gezegeni ayça (hilal) şeklindeki ay'ın şekil 1'de de görüldüğü gibi hemen üzerinde bulunacaktır.

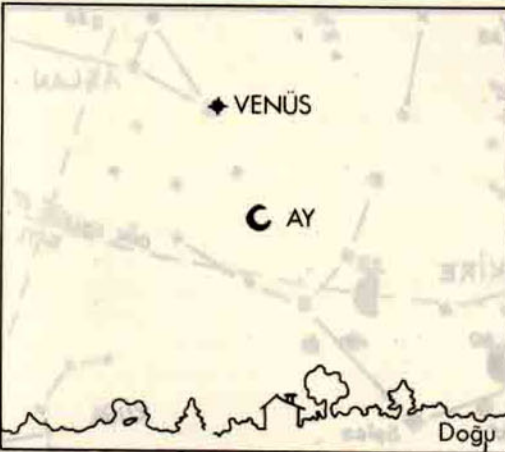
20 Haziran : Çıplak gözle gözlenmesi çok güç olan Merkür gezegenini, gözleri çok iyi gö-

İçinde yaşadığımız zaman birimleri mevsimler ve aylara ilişkin önemli gök olayları vardır. Bu yazımızda Haziran ayının olaylarını sırayla vermeye çalışacağız. Söz konusu olaylar ayın evrelerini, ay, gezegen ve parlak yıldızların birbirlerine göre yakın konumlarını ve tutulmaları içerecektir.

Dr. İ. Ethem DERMAN

renler bugün sabat saatlerinde görme olanağına sahip olacaklar. Şekil 2'de görüldüğü gibi gezegen ayça şeklindeki Ay'ın 1°.1 güneyinde bulunacaktır. Bu olay güneş doğmadan 20-30 dakika önce olacağından güneş ışınları gezegenin görülmesine engel olurlar. Eğer küçük bir dürbünle gözlem yapılırsa Merkür'ü çok rahat bir şekilde görebilirsiniz.

Şekil 2 : 20 Haziranın sabah saatleri Merkür gezegenini görmek isteyenler için çok uygun bir zamandır. Gezegen ayça şeklindeki ayın hemen sağ alt tarafında bulunacaktır. Ay'dan uzaklığı ay çapının yaklaşık iki katıdır.

Şekil 1 : 19 Haziran sabahleyin güneş doğmadan yaklaşık bir saat önce doğu çevreninde Ay ile Venüs gezegeninin konumları görülmektedir.

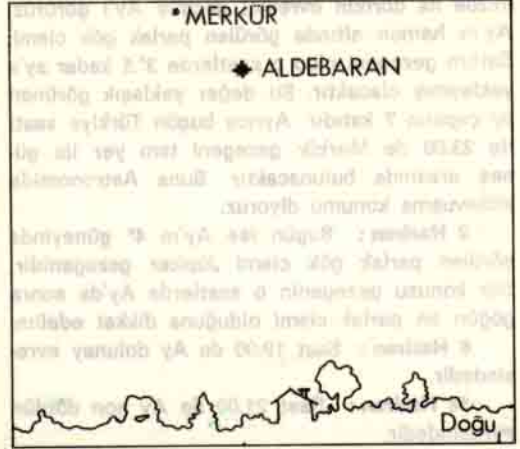

21 Haziran : Bugün parçalı Güneş tutulması var ve ay yeni ay evresinde. Tutulma Afrika'nın güney ucundan ve Hint ile Atlantik Okyanuslarının birleştiği yörelerden görülecektir. Türkiye'den gözlenemeyecek olan bu tutulmada Güneş'in yüzde 62'si ay tarafından örtülecektir. Bugün yaz mevsimi başlıyor. Saat 20.00 de günlerin uzaması duracak, yarından sonra günler kıalmaya başlayacak.

23 Haziran : Ayın yirmisinde bulunduğumuz yörede hava kapalı olupta Merkür'ü gözleyememişseniz bugün yine güneş doğmadan biraz önce bu gezegeni görmek için bir olanağa daha sahipsiniz. Şekil 3'den de görüleceği gibi Merkür kendisinden biraz daha parlak olan Aldebaran yıldızının $1^{\circ}7'$ sol üstünde bulunacaktır.

28 Haziran : Bugün Ay ilkdördün evresinde olacaktır. Gece yarısında Ay Satürn gezegenine 3° yaklaşacaktır. Bu konumu Şekil 4'de gösterilmiştir.

30 Haziran : Bugün sabahleyin saat 04 de Ay bu kez de Jüpiter gezegeninin 4° üstünde bulunacaktır. Gegezenler Ay gibi iki gün içinde fazla yer değiştirmedikleri için Ay'ın Satürn ve Jüpiter gezegenleriyle meydana gelen yakın konumları aynı şekilde üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 3: Merkür gezegeni 23 Haziran'da kendisinden biraz daha parlak olan Aldebaran yıldızına $1^{\circ}7'$ derece yaklaşıyor. Şekillerde doğu olarak işaretlenen yer gerçek doğu olup gök cisimleri bu noktanın biraz üstünde veya altından doğarlar.

Şekil 4 : 28 Haziran gece yarısında ve 30 Haziranda sabaha karşı Ay'ın gezegenlere olan yakın konumları arka plandaki parlak yıldızlar ile verilmektedir. Ay iki gün içinde konumunu çok değiştirdiğinden şekilde iki ay vardır, farklı zamanlara ilişkin. Bu şekilden faydalanarak takım yıldızları da tanıyabilirsiniz.

